

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Asystentów Sędziów

Akta rejestrowe w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy
XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
KRS nr 0000328833, REGON 060471827, NIP 9462577508
Skrytka pocztowa nr 67, Urząd Pocztowy Warszawa 50
Al. Stanów Zjednoczonych 51
04-026 Warszawa
www.asystentsedziego.org

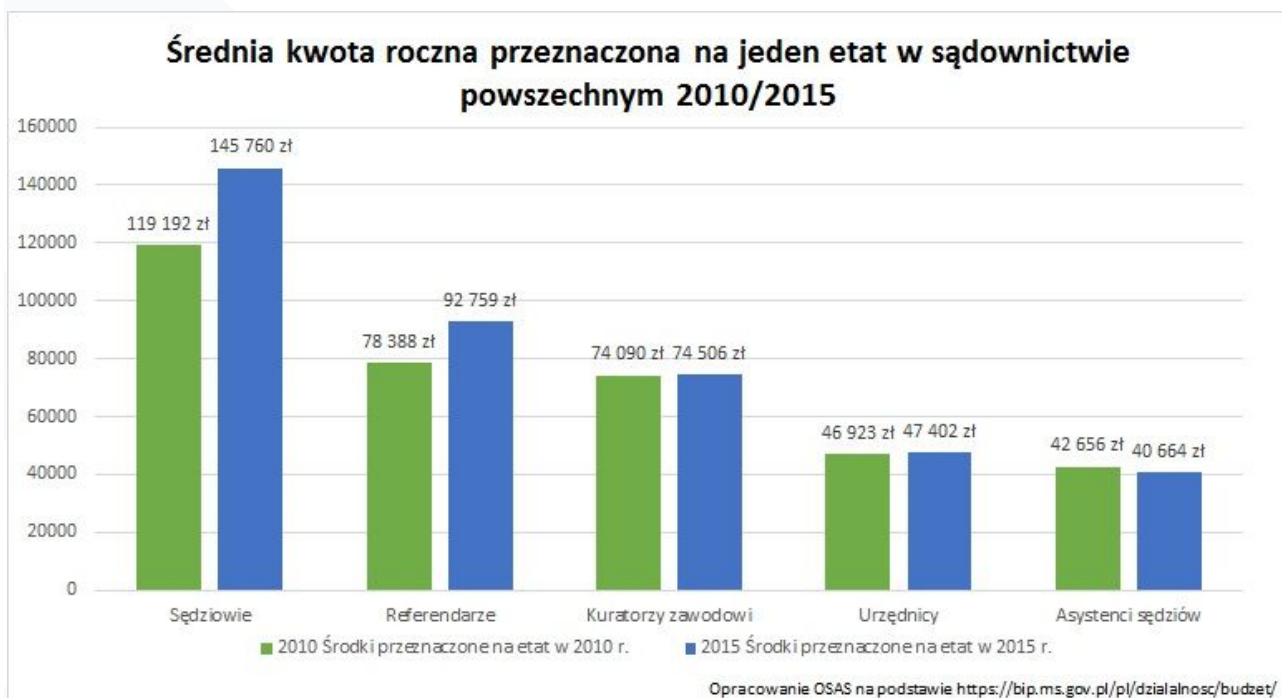
ANALIZA KWOT PRZEZNACZONYCH NA WYNAGRODZENIA ORAZ ŚREDNICH ZAROBKÓW W SĄDOWNICTWIE POWSZECHNYM W LATACH 2010 / 2015.

I. CEL ANALIZY.

Celem analizy jest próba odpowiedzi na pytania, w jaki sposób w latach 2010 i 2015:

- zmieniała się średnia roczna kwota przeznaczona na jeden etat: sędziego, referendarza sądowego, kuratora zawodowego, urzędnika sądowego i asystenta sędziego;
- zmieniały się średnie zarobki w sądownictwie powszechnym;
- na tle innych grup zawodowych kształtowały się zarobki asystentów.

II. ŚREDNIA KWOTA ROCZNA PRZEZNACZONA NA JEDEN ETAT W SĄDOWNICTWIE POWSZECHNYM W LATACH 2010 I 2015.

W 2010 r. w sądach powszechnych zatrudnionych było:

- 10.322 sędziów;
- 1.865 referendarzy sądowych;
- 27.122 urzędników sądowych;
- 5.209 kuratorów zawodowych;
- 3.410 asystentów sędziów.

Ustawa budżetowa w 2010 r. przewidywała średnio na jeden etat:

- sędziego kwotę 119.192 zł;
- referendarza sądowego kwotę 78.388 zł;
- kuratora zawodowego kwotę 74.090 zł;
- urzędnika sądowego kwotę 46.923 zł;
- asystenta sędziego kwotę 42.656 zł.

Natomiast w 2015 r. w sądach powszechnych jest zatrudnionych:

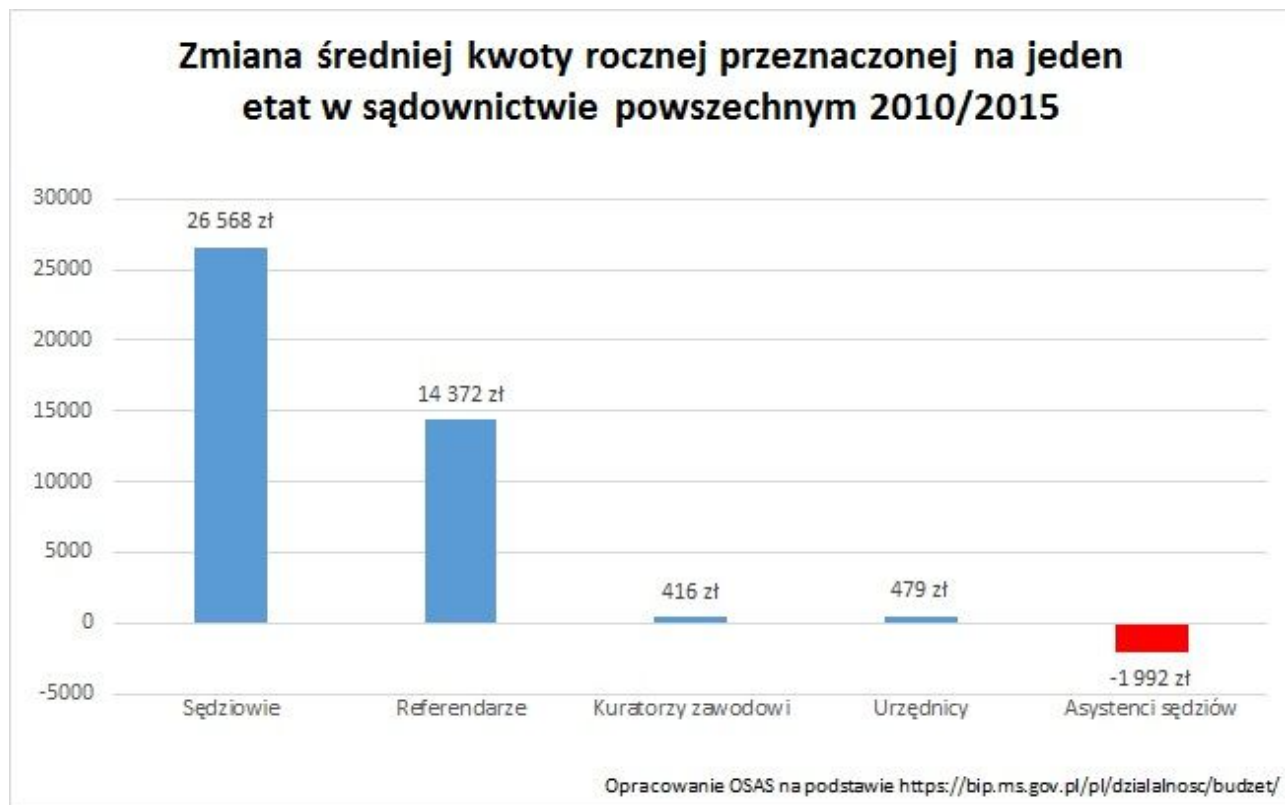
- 10.448 sędziów (wzrost o 166);
- 2.044 referendarzy sądowych (wzrost o 179);
- 27.302 urzędników sądowych (wzrost o 180);
- 5.211 kuratorów zawodowych (wzrost o 2).
- 3.452 asystentów sędziów (wzrost o 42).

Ustawa budżetowa na 2015 r. przewiduje średnio na jeden etat:

- sędziego kwotę 145.760 zł;
- referendarza sądowego kwotę 92.759 zł;
- kuratora zawodowego kwotę 74.506 zł;
- urzędnika sądowego kwotę 47.402 zł;
- asystenta sędziego kwotę 40.664 zł.

Można zatem zauważyć, że zarówno w 2010 r., jak i w 2015 r. jeden etat asystenta sędziego „wyceniany” był przez Ministerstwo Sprawiedliwości najniżej w porównaniu z innymi grupami zawodowymi sądownictwa powszechnego. **Na szczególną uwagę zasługuje jednak fakt, że asystenci sędziów są jedyną grupą zawodową, na którą w porównaniu do 2010 r. przeznaczono w 2015 r. mniej środków w przeliczeniu na jeden etat.**

III. ZMIANA ŚREDNIEJ KWOTY ROCZNEJ PRZEZNACZONEJ NA JEDEN ETAT W SĄDOWNICTWIE POWSZECHNYM.

Średnie środki budżetowe przeznaczane na jeden etat, na przestrzeni ostatnich 5 lat, wyraźnie wzrosły tylko w odniesieniu do dwóch grup zawodowych: sędziów, gdzie wzrost ten wyniósł 26.568 zł rocznie oraz referendarzy sądowych, a w tym przypadku wzrost wynosił 14.372 zł rocznie.

W kolejnych dwóch grupach zawodowych, w porównaniu do 2010 r., wzrost był minimalny i wyniósł: 416 zł w przypadku kuratorów oraz 479 zł w przypadku urzędników sądowych.

Jedyną grupą zawodową, na którą przewidziano w budżecie 2015 r., w przeliczeniu na jeden etat, mniej środków niż miało to miejsce w 2010 r., są asystenci sędziów. W porównaniu do 2010 r. budżet państwa „zaoszczędził” na jednym etacie asystenta sędziego kwotę 1.992 zł rocznie. Oznacza to, że w zaledwie 5 lat różnica pomiędzy środkami przeznaczonymi na jeden etat sędziego, w stosunku do środków przeznaczanych na jeden etat asystenta sędziego, zwiększyła się o 28.560 zł rocznie.

IV. ŚREDNIE MIESIĘCZNE ZAROBKI W SĄDOWNICTWIE POWSZECHNYM W LATACH 2010 I 2015.

W 2010 r. średnie miesięczne wynagrodzenie wynosiło w przypadku:

- sędziów kwotę 9.235 zł;
- referendarzy sądowych kwotę 6.054 zł;
- kuratorów zawodowych kwotę 5.704 zł;
- urzędników sądowych kwotę 3.617 zł;
- asystentów sędziów kwotę 3.309 zł.

W 2015 r. średnie miesięczne wynagrodzenie wynosi w przypadku:

- sędziów kwotę 11.235 zł;
- referendarzy sądowych kwotę 7.164 zł;
- kuratorów zawodowych kwotę 5.722 zł;
- urzędników sądowych kwotę 3.644 zł;
- asystentów sędziów kwotę 3.121 zł.

Różnica zatem pomiędzy średnim zasadniczym wynagrodzeniem asystenta sędziego a średnim zasadniczym wynagrodzeniem pozostałych grup zawodowych wzrosła na przestrzeni ostatnich 5 lat.

W 2010 r. średnio asystent sędziego zarabiał mniej:

- od sędziego kwotę 5.926 zł;
- od referendarza sądowego kwotę 2.745 zł;
- od kuratora zawodowego kwotę 2.395 zł;
- od urzędnika sądowego kwotę 308 zł.

W 2015 r. dystans pomiędzy średnim wynagrodzeniem zasadniczym asystenta sędziego, a pozostałych grup zawodowych drastycznie się powiększył.

Średnio bowiem w roku 2015 asystent sędziego zarabia mniej:

- od sędziego kwotę 8.114 zł (wzrost o 2.188 zł);
- od referendarza sądowego 4.043 zł (wzrost o 1.298 zł);
- od kuratora zawodowego kwotę 2.601 zł (wzrost o 206 zł);
- od urzędnika sądowego kwotę 523 zł (wzrost o 215 zł).

Podkreślenia wymaga, że asystenci sędziów są najgorzej uposażoną grupą zawodową w sądownictwie powszechnym.

V. ZMIANA ŚREDNIEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA W SĄDOWNICTWIE POWSZECHNYM.

W porównaniu do 2010 r. w bieżącym roku:

- sędziowie otrzymują średnio miesięcznie 2.000 zł więcej;
- referendarze sądowi otrzymują średnio miesięcznie 1.100 zł więcej;
- kuratorzy zawodowi otrzymują średnio miesięcznie 18 zł więcej;
- urzędnicy sądowi otrzymują średnio miesięcznie 27 zł więcej;
- asystenci sędziów mają średnie miesięczne wynagrodzenie **niższe** o 189 zł.

Powyższe oznacza, że tylko dwóch grup zawodowych (sędziów oraz referendarzy sądowych) w 2015 r. (w porównaniu do 2010 r.) dotyczył wyraźny wzrost średniego miesięcznego wynagrodzenia. Dwie grupy zawodowe zanotowały symboliczny wzrost miesięcznego wynagrodzenia (kuratorzy zawodowi i urzędnicy sądowi). **Natomiast wyłącznie jedna grupa zawodowa zanotowała w 2015 r. w porównaniu do 2010 r. obniżkę średniego wynagrodzenia, to jest asystenci sędziów aż o 189 zł.**

Podkreślenia wymaga fakt, że pod względem uregulowania poziomu wynagrodzeń w sądownictwie powszechnym tylko asystenci sędziów są jednolitą grupą zawodową. Niezależnie bowiem od tego, gdzie asystent sędziego jest zatrudniony (w sądzie rejonowym, w sądzie okręgowym, czy też w sądzie apelacyjnym), ustawodawca nie przewidział z tego tytułu żadnego zróżnicowania. Również uzyskanie tytułu starszego asystenta sędziego nie wiąże się ze zmianą zasadniczego wynagrodzenia, które w każdym przypadku wynosi od 2.675 zł do 3.824 zł *brutto*. Pozostałe grupy zawodowe nie są jednolite i ich wynagrodzenia są zróżnicowane. Powyższe należy wziąć pod uwagę, albowiem podane wyżej wartości mają charakter średni.

VI. WNIOSKI.

Na przestrzeni ostatnich 5 lat, tylko dwie grupy zawodowe sądownictwa powszechnego otrzymały wyraźne podwyżki: sędziowie (średnio 2.000 zł miesięcznie) i referendarze sądowi (1.100 zł miesięcznie). Natomiast wynagrodzenia kuratorów sądowych i urzędników sądowych praktycznie pozostały na niezmiennym poziomie (odpowiednio średnio 18 zł i 27 zł miesięcznie więcej). Jediną zaś grupą zawodową w sądach powszechnych, której średnie miesięczne wynagrodzenia wyraźnie spadło to asystenci sędziów – spadek o 189 zł. Również w przypadku średniej kwoty rocznej przeznaczonej na jeden etat w 2015 r., asystenci sędziów są jedyną grupą zawodową, którą Ministerstwo Sprawiedliwości „wyceniło” niżej niż w 2010 r. (42.656 zł do 40.664 zł).

Powyższe wskaźniki oznaczają, że asystenci sędziów są na tle innych grup zawodowych sądownictwa powszechnego zostali potraktowani w sposób szczególny. Oszczędności budżetowe dotknęły bowiem wyłącznie asystentów sędziów, w czasie gdy wynagrodzenia innych grup zawodowych albo rosły (sędziowie, referendarze sądowi), albo ukształtowały na minimalnie wyższym poziomie (kuratorzy, urzędnicy). Powyższe powoduje degradację finansową zawodu asystenta sędziego i pauperyzację środowiska asystentów sędziów. Przyczyny zauważalnej deprecjacji uposażenia asystentów sędziów należy upatrywać w założeniach przyjętych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, które coraz niżej „wycenia” jeden etat asystenta sędziego i właśnie w tej grupie zawodowej postanowiło poszukiwać oszczędności budżetowych.

Dane zaprezentowane w niniejszej analizie prowadzą do wniosku, że niezbędne jest natychmiastowe podjęcie prac mających na celu zwiększenie progu minimalnych oraz maksymalnych „widełek” wynagrodzenia zasadniczego asystentów sędziów i zabezpieczenie środków budżetowych na ten cel w 2016 r. Wskazać należy, że zapewnienie wszystkim asystentom sędziów wynagrodzenie na poziomie maksymalnych „widełek” przewidzianych w rozporządzeniu (3.824 zł *brutto*), wymaga podniesienia średniej kwoty rocznej przeznaczanej na jeden etat asystenta sędziego do około 50.000 zł. Oznacza to, że środki przeznaczone na wynagrodzenia asystentów sędziów, które powinny zostać zabezpieczone w budżecie na 2016 r., należy ukształtować na poziomie około 172 mln zł. W porównaniu zatem do 2015 r., wzrost środków przeznaczonych na wynagrodzenia asystentów sędziów w 2016 r. winien wynieść około 32 mln zł.

W dalszej perspektywie Ogólnopolskie Stowarzyszenie Asystentów Sędziów postuluje powiązanie poziomu wynagrodzeń asystentów sędziów z uposażeniem sędziowskim, podobnie jak ma to miejsce w przypadku zawodu referendarza sądowego.

Źródła:

Analiza opracowana została o dane dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości (<https://bip.ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/budzet/>).